

LÜZUMLU
BİLGİLER
SERİSİ

03

TOPLUMUN
PUSLU AYNALARI:

KANAAT ÖNDERLERİ

VERİ
NAYS

DATANIN
GALAKSİ
REHBERİ

TOPLUMUN
PUSLU AYNALARI:

KANAAT ÖNDERLERİ

Toplumlar, tarih
öncesi çağlardan
beri "kanaat önderi"
olarak nitelendirilen
kişilere ihtiyaç
duymuştur.

Bu ihtiyaç kimi zaman toplum içerisindeki bir sorunun çözülmesi, kimi zaman alınacak bir kararda akıl danışılması, kimi zaman ise birlik ve beraberliğin sağlanması gerekliliğinden ortaya çıkmıştır.

Günümüzde, kitle iletişim araçlarının gelişmesi ışığında bireyler kendi uzmanlık alanları olmasa dahi görünürlük ve popülaritelerinin etkisi ile o alanda kanaat önderi olarak kabul edilebiliyorlar. Burada toplumsal bir mutabakat yaratabilmek kişinin kanaat önderi olarak kabul edilmesini kolaylaştırıyor.

Bu kapsamda VeriNays olarak Marketing Türkiye ile, Türkiye toplumunda çeşitli kategorilerde kanaat önderi olarak kimlerin görüldüğünü analiz ettik. Türkiye geneli illerde ikamet eden, 18-55 yaş arası, ABC1C2 SES sınıfına mensup kadınlar ve erkekler ile toplam 600 görüşme gerçekleştirdik.

HABERCİLİK HERKES İÇİN HABERCİLİK HER ZAMAN KAZANIR

%25 Fatih Portakal

%11 Uğur Dündar

%08 Ahmet Hakan

%07 Fatih Altaylı

%07 Ece Üner

Habercilik alanındaki isimlerin öne çıkmalarının altında yatan en önemli neden her kesime hitap eden haberler yapmalarıdır. Toplumun her geçen gün kutuplaşmasının insanlarda bir yorgunluk yarattığı ve artık daha birleştirici kişilere önem verildiği görülmektedir. Ayrıca bu alanda etkin olan bir kişinin sosyal medyayı aktif olarak kullanması ve haberleri aktarış tarzı ayrışmasına neden olmaktadır. Anlaşılır ve ilgi çekici şekilde haberleri aktarmaları bu isimleri öne çıkartan nedenlerdendir.

EKONOMİ UZMANLIK EN ÖNEMLİ ARAYIŞ

%31 Özgür Demirtaş

%07 Mahfi Eğilmez

%05 Murat Muratoğlu

%04 Atilla Yeşilada

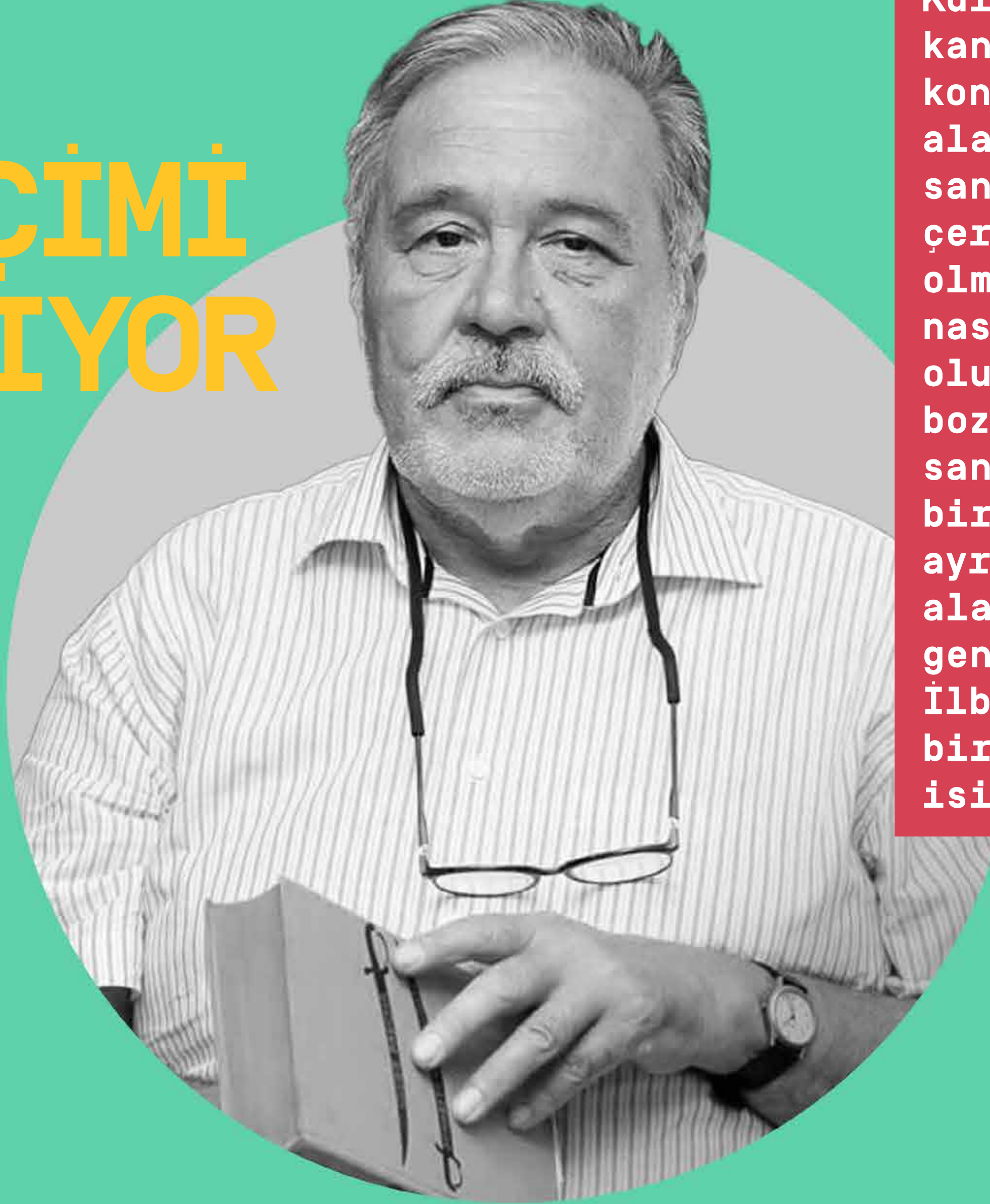
%04 Selçuk Geçer

Ekonomi alanında tüketicilerin kanaat önderi belirlerken ana unsuru kişinin akademik uzmanlığıdır. Bu kapsamda dönem dönem ismi ülke yönetimi için dahi geçen Özgür Demirtaş, ekonomi alanındaki en önemli kanaat önderidir. Her geçen gün ekonomik krizin etkilerini hisseden toplum bu alanda kendilerini geliştirmek ve gelişmelere karşı hazırlıklı olmak istemektedir. Bu nedenle en sade ve anlaşılır şekilde konuyu aktaran ve geleceğe dair tahminleri genelde gerçekleştiği düşünülen isimler öne çıkmaktadır.

KÜLTÜR-SANAT

GENİŞ KAVRAM SEÇİMİ ZORLAŞTIRIYOR

%10 İlber Ortaylı

%06 Cem Yılmaz

%04 Fazıl Say

%03 Müjdat Gezen

%03 Tarkan

Kültür-Sanat, toplumsal anlamda kanaat önderi belirlemek konusunda en geri kaldığımız alanlardan biridir. Kültür-sanat kavramının toplum nezdinde çerçevesinin görece geniş olması ve bu kavramın içinin nasıl doldurulacağından emin olunmaması isimlerdeki odağı da bozmaktadır. Bu nedenle kültür-sanat alanda bir ismin belirgin bir şekilde diğerlerinden ayrılmamaktadır. Asıl uzmanlık alanı tarih olmasına rağmen geniş bilgi birikimi nedeniyle İlber Ortaylı bu alanda güçlü bir kanaat önderi olarak görülen isimdir.

MÜZİK

POPÜLERLİĞİN TOPLUM YARARINA KULLANIMI FARK YARATIYOR

%26 Tarkan

%16 Sezen Aksu

%07 Haluk Levent

%05 Orhan Gencebay

%05 Yıldız Tilbe

Müzik kategorisinde kanaat önderliği konusunda iki ismin sıyrıldığı görülmektedir: Tarkan ve Sezen Aksu. Popülerlik bu isimlerin ön plana çıkmalarında etkili olsa da toplumsal meseleler konusunda ses çıkarıyor olmaları kanaat önderi olarak görülmeleri konusunda öne çıkmalarını sağlamaktadır. Çünkü kanaat önderliği kavramı sanatın performans yönünün ötesinde fikirsel bir yönlendirme çabası da içerir. Keza sanatsal başarısı diğer iki ismin gerisinde kalsa da son dönem "halk kahramanlarından" Haluk Levent bir diğer kanaat önderi olarak görülen isimdir.

TV DÜNYASI

İSTİKRARLI BİR ÇİZGİNİN TV DÜNYASINDAKİ KARŞILIĞI BÜYÜK

TV Dünyası kategorisinde medya patronu Acun Ilıcalı baskın bir şekilde öne çıkmaktadır. Acun Ilıcalı'nın yükselişine şahitlik eden ve bu yükselişi içerisinde çizgisini bozmadığını düşünen insanlar için TV dünyasının yegâne kanaat önderidir. Acun Ilıcalı dışında TV'de ses getiren işler yapan ve duruşlarını ilk günden beri bozmayan isimler de kanaat önderi olarak değerlendirilmektedir.

%26 Acun

%11 Fatih Portakal

%08 Müge Anlı

%06 Uğur Dündar

%04 Beyazıt Öztürk

GASTRONOMİ

- %23** Arda Türkmen
- %22** Mehmet Yalçınkaya
- %20** Vedat Milor
- %19** Somer Sivrioğlu
- %15** Danilo Zanna

SPOR

- %21** Rıdvan Dilmen
- %17** Fatih Terim
- %13** Erman Toroğlu
- %07** Ahmet Çakar
- %06** Güntekin Onay

MODA

- %24** Cemil İpekçi
- %10** İvana Sert
- %08** Gülşah Saraçoğlu
- %06** Çağla Şikel
- %06** Cengiz Abazoğlu

SAĞLIKLI YAŞAM

- %21** Canan Karatay
- %17** Ender Saraç
- %13** İbrahim Saraçoğlu
- %07** Mehmet Öz
- %06** Çağla Şikel

Gastronomi, Spor, Moda ve Sağlıklı Yaşam kategorilerinde görünürlüğü en yüksek olan isimler kanaat önderliği konusunda bir mutabakat yaratıyor. Gastronomi, popüler TV programlarının da etkisi ile en fazla isim belirtilen ve en fazla kanaat önderine sahip olunan alandır. Aktif olarak bir gastronomi programı yapmasa da sosyal medyayı çok etkin kullanan Vedat Milor hafızalardaki tazeliğini korumaktadır.

Spor alanında Rıdvan Dilmen; Moda alanında Cemil İpekçi; Sağlıklı Yaşam alanında ise Canan Karatay televizyon dünyası popülerliklerinin etkisi ile öne çıkan isimlerdir.

SOSYAL MEDYA

- %14 Enes Batur
- %10 Danla Biliç
- %06 Ruhi Çenet
- %05 Orkun Işıtmak
- %05 Çağrı Taner

İŞ DÜNYASI

- %17 Ali Koç
- %14 Acun Ilıcalı
- %13 Sabancı Ailesi
- %11 Elon Musk
- %06 Bill Gates

TEKNOLOJİ

- %22 Elon Musk
- %16 Selçuk Bayraktar
- %10 Bill Gates
- %06 Barış Özcan
- %04 Webtekno

Diğer kategorilerde ise, Teknoloji alanında ise yerli isimlerin yanında küresel anlamda teknolojiye yön veren Elon Musk, Bill Gates gibi isimleri de kanaat önderi olarak görüyoruz. İş Dünyası alanında Koç ailesinden Ali Koç Fenerbahçe Başkanlığı sebebiyle de öne çıkan isim olurken, Sabancı ailesinden bir ismin öne çıkmadığı görülmektedir. Ve son olarak Sosyal Medya kategorisi, kültür-sanat kategorisinden sonra en düşük katılımın olduğu alandır. Kanaat önderinin, dijital ortamdaki karşılığı olan "influencer"ların toplumsal bir mutabakat yaratabilmek adına zamana ihtiyacı olduğu görülmektedir.

KANAAT ÖNDERLERİNE HER ZAMAN İTİBAR ETMELİ MİYİZ?

Sonuç olarak Türkiye’de kanaat önderliğinin farklı kategorilerde farklı kriterlere ve motivasyonlara sahip olduğunu görüyoruz. İnsanlar kendilerini yabancı hissettikleri konularda uzmanlığı önemsiyor. Bu anlamda ekonomi, habercilik gibi konularda deneyim, akademik başarı, bilgi seviyesi gibi konular dikkate değer başlıklar. Ancak TV ve medya etkisi altındaki alanlarda uzmanlık yerini görünürlük, popülerlik, özgünlük gibi kriterlere bırakıyor.

Kanaat önderliği konusunda toplumsal olarak dikkat edilmesi gereken en önemli nokta ise bu isimlerin her zaman toplum ve insanlık yararına fikirlerinin olmayacağıdır. 2010 yılında Papa 16. Benedict’in Afrika ziyareti öncesi doğum kontrol ve prezervatif kullanımını reddeden açıklamaları cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların yoğun olarak görüldüğü kıtada, bu enfeksiyonlara karşı yürütülen mücadeleyi sekteyi uğratmıştır.

Bu bağlamda kanaat önderlerini toplumun yansıması olan birer aynalar olarak düşünebiliriz. Fakat bu aynaların her zaman pürüzsüz ve berrak bir yansımaya sahip olmadıklarını bazen puslu bir görüntüyü de yansıtacağını unutmamak gerekiyor.

Not: Araştırmamızda 12 farklı kategoride kanaat önderi olarak belirtilen 60 ismin sadece 10 tanesinin [%17] kadın olduğunu görüyoruz. Maalesef dünyadaki örneklerine de baktığımızda hem Türkiye’de hem de dünyada kanaat önderliği kavramının eril bir kavram olarak değerlendirildiğini görüyoruz.

LÜZUMLU
BİLGİLER
SERİSİ

03

Bu çalışmanın analizini
podcast olarak dinlemek için;

Datanın Galaksi Rehberi

verinays.com.tr

✉ info@verinays.com.tr

[in](https://www.linkedin.com/company/verinays) verinays

[ig](https://www.instagram.com/verinaysdata) verinaysdata

